

ČVUT

UCEEB

METODIKA PLÁNOVÁNÍ VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ MALÝCH OBCÍ

**Michaela Malá, Univerzitní centrum energeticky efektivních budov ČVUT
MĚSTO a DEVELOPER - společné výzvy a příležitosti
1. 12. 2020**

ATRAKTIVNÍ OBEC: METODIKA PLÁNOVÁNÍ VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ V DIGITÁLNÍM VĚKU

Projekt podpořený v rámci 1. veřejné soutěže TAČR ÉTA (TL01000555)

04/2018 - 03/2021

Výzkumný tým: Ing. arch. Jaromír Hainc, Ing. arch. Martina Sýkorová, Mgr. et Mgr. Michaela Malá, Mgr. Veronika Kandusová, Ing. arch. Eliška Reichmannová, Ing. Mgr. Michal Kuzmič

ÚČEL METODIKY

Přehledně a srozumitelně provádí představitele obcí **procesem plánování a přípravy** **proměny veřejných prostranství**

Výstupem je **kvalitní zadání pro studii veřejných prostranství**

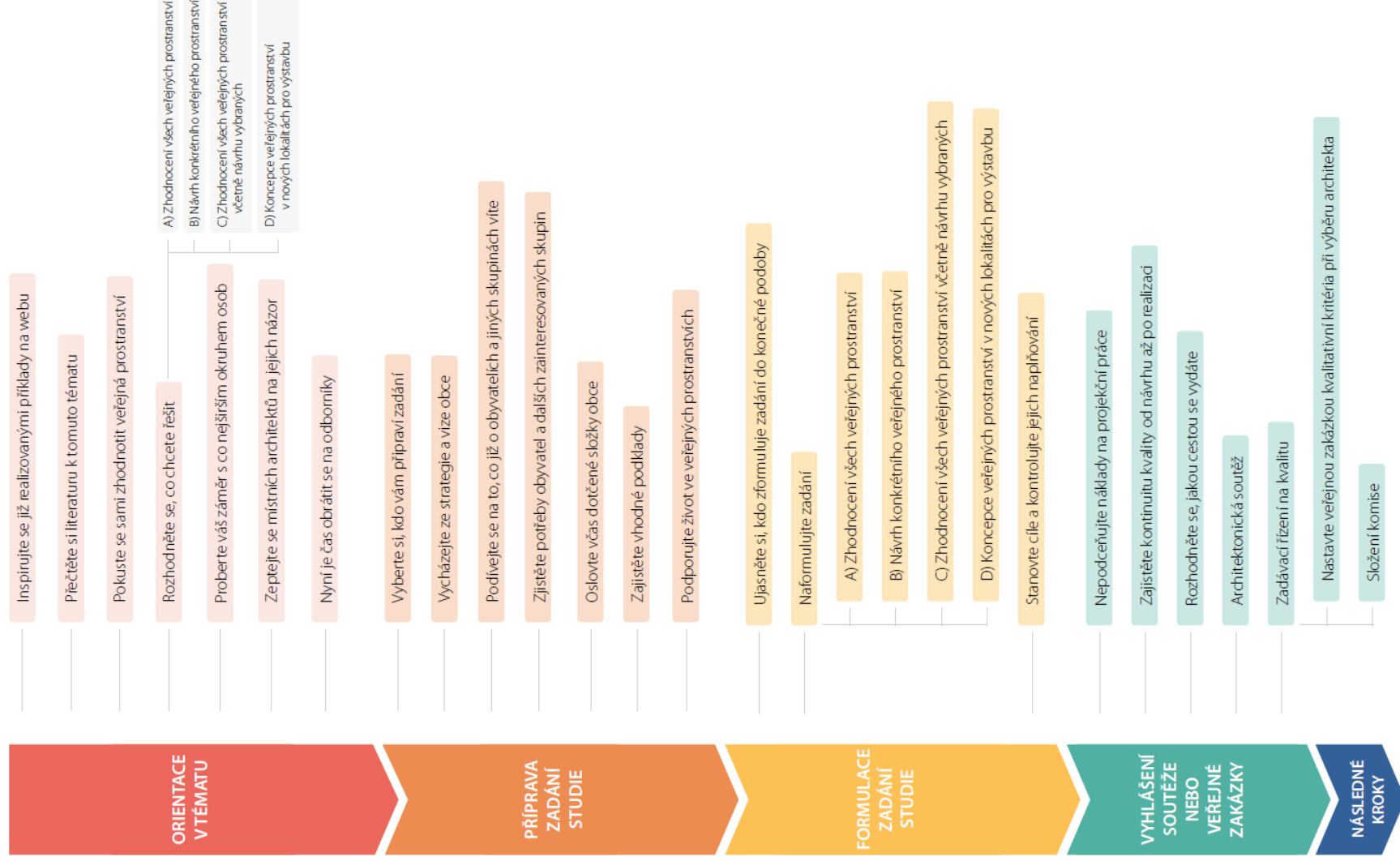
- Kvalitní zadání = **opřené o potřebná data a zohledňující potřeby obyvatel**

Vyzývá představitele obcí, aby se stali **rovnocennými partnery v dialogu s nezastupitelnými odborníky** z řad architektů, projektantů, sociologů atd.

Komunikace a spolupráce mezi představiteli obcí, úřady, odborníky a obyvateli je základním klíčem k úspěšnému vytvoření kvalitního zadání studie veřejného prostranství.

JAK METODIKA VYPADÁ?

PŘÍLOHY NABÍZEJÍCÍ HLUBŠÍ PONOŘENÍ DO PROBLEMATIKY VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ

Přílohy vám umožní např.:

- Inspirovat se **typy na zlepšení veřejných prostranstv**
- **Nahlédnout na dané prostranství očima urbanisty/ architekta**
- **Seznámit se s různými způsoby, jak do plánování veřejných prostranstv zapojit obyvatele**

Jak povrchy přispívají k lepší orientaci v prostoru?

Formování a orientace v prostoru je velmi dobře možná i pomocí **použití různých povrchů**. Pokud budete jasně definovat, jaký povrch je určen pro pohyb motorové dopravy, jaký je určen pro parkování a jaký je vyhrazen pouze pro chodce, bude tak tento prostor využíván. Je tedy třeba pomocí povrchů jasně definovat, v jakém prostoru dominuje jaká aktivita (pohyb pěších, pohyb aut, parkování aut) a minimalizovat plochu pro motorovou dopravu pouze na normově definované rozměry. Obecně platí, že nejasné přechody, „rozplizlé“ hrany povrchů a příliš široké plochy asfaltu jsou nebezpečné pro chodce a nepříjemné pro řidiče, protože zhoršují jejich orientaci v prostoru.

Nevhodné materiálové řešení povrchů – je použit pouze jeden typ povrchů pro pohyb i parkování automobilů, pro cyklisty, pěši i pro autobusovou zastávku. Vodorovné dopravní značení pomocí bílých čar, které určuje příslušnost prostoru, je třeba často udržovat. Časem dojde k tomu, že bílé čáry zmizí a převládne zde dominance automobilové dopravy.

Zdroj: www.cervenykostelec.cz/aktuality/2017-10-verejne-prostranstvi-mezdi-skolami

Vhodné materiálové řešení povrchů – pro každou z dílčích funkcí prostoru je použit jiný materiál (pohyb pěších – asfalt, parkování – zatravněvací dlaždice), vyvýšený chodník (ztluměný písek). Toto řešení zároveň přispívá k zasakování vody přírodě blízkým řešením (zatravněvací dlažba, měkký průlehl se zelení podél chodníku).

Zdroj: www.ip Praha.cz/promenasiidiste

1. O jaké VEŘEJNÉ PROSTRANSTVÍ se (dle typologie) jedná? Zaškrtněte.		
☐ náměstí	☐ náves	☐ lokální veřejné prostranství (lokální náměstí)
☐ sídlištní prostory	☐ příměstský rekreační les	☐ městská zahrada
☐ park	☐ ulice	☐ nábreží
☐ dětské hřiště	☐ jiné specifické prostory:	☐ hřbitovy
2. Jak hodnotíte VYUŽITELNOST A FUNKCE tohoto veřejného prostranství?		
2.1 Čeho si v tomto prostranství všimnete jako první, když do něj přijdete či přijedete? Proč? Vypíšte:		
2.2 Je toto prostranství navštěvované, využíváno? Proč?		ANO / NE / NĚKDY
2.3 Jaké různé skupiny lidí ho navštěvují (např. dle pohlaví, věku, chodci, cyklisti, in-line bruslaři, lidé se psy, lidé bez domova atd.)? Vypíšte:		
2.4 Jaké různé aktivity zde návštěvníci provozují? Vypíšte všechny možné aktivity a konkrétní akce, události:		
2.5 Jaké funkce toto prostranství plní? Zaškrtněte všechny funkce:		
☐ Pobyťová (lavičky, pikniková místa, dětské hřiště) ☐ Rekreační (vysoký podíl zeleně, který vybízí k trávení času) ☐ Reprezentativní (prostor má vazbu na významné budovy v obci – kostel, obecní úřad) ☐ Pietní, duchovní (kostel, památník, boží muka v krajině, hřbitov) ☐ Komerční (vysoký podíl obchodů a služeb ve vstupních podlažích zástavby) ☐ Společenská (pořádání kulturních a sportovních akcí městem, městskými spolky, aktivními občany) ☐ Sportovní (hřiště, workout, vhodné podmínky pro koupání, běh, jízdu na kole/in-line bruslích) ☐ Dopravní, propojující (dominantní je provozní funkce, místní komunikace, parkoviště) ☐ Jiné – vypíšte jaké:		
2.6 Má toto prostranství potenciál rozvinout další funkce, které by mohlo plnit do budoucna?		

Setkání s veřejností nad mapou

Jedná se o další způsob, jak se s obyvateli pobavit o veřejných prostranstvích ve vaší obci. Jejím účelem je získat jejich jednoduché hodnocení aktuálního stavu veřejných prostranstv (např. oblíbená, neoblíbená a problematická místa) a zmapovat potřeby obyvatel. Tato aktivita má výrazný participativní potenciál – dokáže účastníky pohlédnout a živě nad jednotlivými připomínkami a podněty diskutovat.

Setkání s veřejností nad mapou může mít několik variant. Může se jednat o samostatnou participativní aktivitu nebo může být součástí veřejného setkání s diskuzí. V obou případech platí, že se bude konat v nějakém neutrálním prostředí (např. kulturní dům, sokolovna, salónek restaurace). V takovém případě je tato aktivita vhodná, pokud potřebujete probrat veřejná prostranství ve vaší obci obecně, tzn. v metodice jste zvolili postup A, C či D). Nebo lze setkání nad mapou uspořádat přímo v daném veřejném prostranství, čímž se vyhnout opomenutí některých připomínek a o své názory se mohou podělit i lidé, kteří místem zrovna prochází. Tento přístup je vhodný hlavně pro řešení konkrétního veřejného prostranství (tedy postup B), ale je možné je využít i pro postupy A, C a D (jen je potřeba mít na paměti, že v těchto případech je potřeba zorganizovat takových setkání několik – po všech veřejných prostranstvích v obci).

Zaznamenávání do mapy lze zajistit i v online podobě, výhodou je, že obyvatelé se aktivitě mohou věnovat kdykoliv z pohodlí domova. Doporučujeme ji využít pouze jako doplněk výše uvedených „osobních“ variant, protože se v nich může mnoho názorů ztratit. Online mapu pro sběr podnětů lze využít v jakémkoliv postupu při plánování veřejných prostranstv (A, B, C, D).

Zdroj: <https://palmovkated.cz/aktuality/palmovka-v-cervnu-osila/>

PODLE TYPU A ROZSAHU ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ DEFINUJEME 4 ROZDÍLNÉ TYPY STUDIÍ ČI POSTUPŮ, KTERÉ ŘEŠÍ VEŘEJNÉ PROSTRANSTVÍ

A) Zhodnocení všech veřejných prostranství

B) Návrh konkrétního veřejného prostranství

C) Zhodnocení všech veřejných prostranství včetně návrhu vybraných

D) Koncepce veřejných prostranství v nových lokalitách pro výstavbu

CO BY VEDENÍ OBCE MĚLO MÍT NA PAMĚTI PŘI VÝSTAVBĚ V NOVÝCH LOKALITÁCH

Do procesu vstupuje nový aktér (vlastník pozemků, developer), se kterým je potřeba **komunikovat od začátku tvorby zadání a hledat společnou shodu** v rozvoji nové lokality

Do přípravy zadání je důležité **zapojit veřejnost** a zjistit, jaké jsou její potřeby

Příprava zadání, k němuž obec a developer přistoupí jako partneři a zapojí do ní veřejnost, předejde případným komplikacím v dalších fázích projektu.

VÝHODY PARTICIPACE VEŘEJNOSTI PRO VEDENÍ OBCE I DEVELOPERA

Zadání studie veřejných prostranství bude **zohledňovat skutečné potřeby obyvatel**

Snadnější dosažení legitimacy pro návrh veřejných prostranství a následná rozhodnutí

Růst důvěry obyvatel v obecní samosprávu

V PŘÍPADĚ ZÁJMU O METODIKU NÁS NEVÁHEJTE KONTAKTOVAT

Mgr. et Mgr. Michaela Malá

Michaela.Mala@cvut.cz

Participativní plánování a design ČVUT UCEEB

728 848 984

Ing. arch. Martina Sýkorová

Martina.Sykorova@cvut.cz

Architektura a životní prostředí ČVUT UCEEB

602 273 597

Univerzitní centrum energeticky efektivních budov ČVUT

www.uceeb.cz